

PLA DE L'ESTANY

Al Pla d'Urgell, la davallada del -1,5 % del VAB el 2023, contraposat als increments del 2021 i 2022 (mitjana del 5,6 %), ha situat el balanç del cicle de la pandèmia (2019-23) en terreny encara negatiu, de forma que el VAB del 2023 està un -4,0 % per sota el del 2019. La davallada de l'exercici va reflectir, en particular, la caiguda del VAB terciari (-0,9 %), el principal sector de la comarca amb més del 47 % del VAB comarcal, mentre la construcció queia (-2,0 %), la indústria augmentava modestament (0,8 %) i el primari també es reduïa (d'un -22,1 %). La contracció del 2023 es va traduir en un retrocés de l'afiliació del -0,7 %, reflectint les pèrdues de Mollerussa (-2,4 %), mentre a la resta de municipis avançava (0,5 %), tot i que els 15,2 mil afiliats de la comarca superaven ja en un 3,4 % als registrats el 2019.

La caiguda del terciari el 2023 expressà la dels serveis privats (-1,9 %), mentre que els col·lectius varen avançar prou (2,9 %). La reducció dels primers reflectí la dels privats personals (hostaleria, comerç, transports, immobiliàries i artístiques), unes branques que aporten més del 60 % del VAB terciari i que agregadament davallaren d'un -2,4 %, mentre també caigueren la resta dels privats (-0,2 %), cosa que va situar el VAB terciari un -1,6 % per sota del generat el 2019. En el mercat de treball, la reducció del -1,2 % dels afiliats al sector va reflectir el descens del -1,2 % dels serveis privats personals i la més intensa caiguda (del -5,8 %) de la resta dels privats,¹²⁰ mentre que els col·lectius augmentaren d'un 3,0 %. En conjunt, els

afiliats als serveis al Pla d'Urgell assoliren els 8,0 mil, encara un -2,9 % per sota del 2019.

En l'àmbit industrial, als increments del VAB de l'energia, aigua, gas i reciclatge (2,8 %) s'hi van sumar els modestos avenços de les manufactures (0,7 %). La moderada millora d'aquests darrers reflectí elevats increments a maquinària i equips (6,3 %) i la pràctica estabilitat a fusta i paper (0,7 %), mentre queien algunes branques rellevants com l'alimentació (-0,8 %, una branca que aporta el 55,6 % del VAB manufacturer) i altres productes minerals no-metàl·lics (-0,5 %). Aquesta dinàmica productiva es va reflectir en un moderat ascens de l'afiliació al sector (un 0,7 %), cosa que va situar els 5 mil afiliats un 18,0 % per sobre els registrats el 2019.

A la construcció, el descens del VAB el 2023 (-2,0 %), tot i l'avenç de la branca d'obra civil (3,1 %), s'explicà per les caigudes de l'edificació i promoció immobiliària (-2,3 %) i la instal·lació, demolició i altres especialitzacions (-2,6 %). En l'àmbit de l'edificació residencial, els 102 habitatges iniciats van ja superar els 37 de 2019. L'afiliació va reflectir aquesta evolució amb una davallada del -3,8 %.¹²¹ Finalment, la caiguda del primari reflectí fonamentalment la reducció del VAB agrícola (-28,9 %), ja que el de la ramaderia es va contreure menys (d'un -8,3 %).

120: Al Pla d'Urgell, l'afiliació als serveis privats el 2023 es va expandir amb intensitat a l'hostaleria (4,1 %) i va millorar als transports i l'emmagatzematge (2,0 %), mentre queia a activitats professionals, científiques i administratives (-0,7 %) i comerç a l'engròs i al detall (-3,4 %).

121: Al Pla d'Urgell, el 2023 l'afiliació a la construcció va avançar intensament a obra civil (7,1 %) i es va reduir a instal·lació, demolició i altres especialitzacions (-4,3 %) i a edificació i promoció immobiliària (-5,5 %).

CREIXEMENT DEL VAB I L'AFILIACIÓ A LA COMARCA DEL PLA DE L'ESTANY. 2019-2023

(PELS PESOS VAB NOMINAL SOBRE CADA AGREGACIÓ EN %; PELS CANVIS VAB REAL I AFILIACIÓ DE L'ANY O ACUMULAT PELS PERÍODES EN %)

	Pesos VAB 2022	Canvi 2023 VAB real	Contribució	Canvi 2023 Afiliació	Canvi 2019-2023 VAB real	Canvi 2019-2023 Afiliació
	1	2	3=1*2/100	4	5	6
A. Grans sectors						
Primari	6,3	-20,8	-1,3	0,3	-26,0	-7,8
Indústria	35,9	3,2	1,1	3,6	6,4	11,0
Construcció	5,8	1,1	0,1	1,2	-11,8	3,0
Serveis (privats i col·lectius)	52,0	3,3	1,7	4,0	14,6	11,1
Total	100	1,6	1,6	3,5	6,8	9,6
B. Detall principals branques productives						
Agricultura	8,3	-46,6	-3,9	---	-55,1	---
Cereals	2,5	-60,2	-1,5	---	-69,3	---
Plantes farratgeres	2,2	-56,7	-1,2	---	-69,4	---
Plantes industrials	1,8	-33,8	-0,6	---	9,9	---
Ramaderia	87,0	-19,5	-17,0	---	-23,9	---
Porquí	70,3	-19,8	-13,9	---	-26,4	---
Boví	7,2	-32,0	-2,3	---	-29,7	---
Forestal i aquícola	4,7	-0,1	0,0	---	-10,0	---
Pesca marítima	0,0	0,0	0,0	---	0,0	---
1. Total primari	100	-20,8	-20,8	0,3	-26,0	-7,8
Indústries manufactureres	97,6	3,1	3,0	3,5	7,9	10,7
Alimentació, begudes i tabac	43,1	0,9	0,4	9,0	3,8	14,8
Metal·lúrgia i fabricació productes metàl·lics	16,5	4,4	0,7	0,0	-1,3	13,1
Maquinària i equips	14,6	5,0	0,7	0,2	43,1	9,3
Productes informàtics i electrònics	6,9	1,9	0,1	-2,0	4,7	8,2
Material de transport	4,3	13,0	0,6	1,4	7,6	13,9
Energia, aigua i gas	2,4	8,3	0,2	6,8	-28,5	22,8
2. Total indústria i energia	100	3,2	3,2	3,6	6,4	11,0
Edificació i promoció immobiliària	20,1	-1,0	-0,2	-1,6	-23,8	-7,4
Instal·lació, acabats i altres	70,5	1,7	1,2	2,7	-7,2	15,1
Obra civil	9,4	1,4	0,1	0,0	-18,8	-30,8
3. Total construcció	100	1,1	1,1	1,2	-11,8	3,0
Comerç	25,3	3,6	0,9	2,5	21,3	8,3
Immobiliàries	19,0	-2,0	-0,4	0,0	20,0	19,9
Profes. cient. admin.	13,6	3,5	0,5	3,3	21,4	18,6
Hostaleria	7,6	2,5	0,2	2,2	-2,1	3,9
Transport i emmagatzematge	6,7	8,4	0,6	8,4	13,9	31,5
Total serveis privats	83,3	3,5	2,9	4,2	17,1	11,6
<i>Pro-memòria</i>						
<i>Serveis personals</i>	64,8	3,0	1,9	3,7	15,8	9,0
<i>Resta privats</i>	18,5	5,1	0,9	5,7	20,8	21,8
Administració pública	5,0	6,1	0,3	3,1	0,4	-2,1
Educació	7,0	-0,5	0,0	4,3	10,6	7,7
Sanitat i serveis socials	4,8	2,2	0,1	3,7	1,0	14,9
Total serveis col·lectius	16,7	2,2	0,4	3,7	4,5	9,7
4. Total serveis (privats i col·lectius)	100	3,3	3,3	4,0	14,6	11,1

Font: Per VAB, estimació BBVA; per afiliació, dades fins a 2020/T3 BBVA a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu, a partir de 2020/T4 BBVA a partir de dades d'IDESCAT.